

Capitolul 1

TIPOLOGIILE (PRE) SOCIETARE DE ORGANIZARE A ACTIVITĂȚII PROFESIONIȘTILOR. LITIGIILE CU PROFESIONIȘTII

1.1. Definirea conceptului de „profesionist” și a celui de „întreprindere”

1.2. Tipologiile de organizare a activității profesioniștilor

1.2.1. Tipologiile (pre)societare, persoanele fizice autorizate care desfășoară activități economice

1.2.2. Tipologii societare fără personalitate juridică și tipologii societare cu personalitate juridică

1.2.2.1. Tipologii societare fără personalitate juridică

1.2.2.2. Tipologii societare cu personalitate juridică

1.3. Tipologia litigiilor cu profesioniștii

*

* *

1.1. Definirea conceptului de „profesionist” și a celui de „întreprindere”

Adoptarea Legii nr. 287/2009¹ privind Codul civil fundamentează teza unității dreptului privat, respectiv concepția monistă asupra acestuia și a suscitată nenumărate interpretări și opinii în doctrina² asupra viitorului dreptului comercial³.

Concepția are ca punct de plecare următoarele norme:

- prevederile cuprinse în art. 2, alin. 1 din Codul civil conform cărora, acest cod reglementează raporturile patrimoniale și nepatrimoniale dintre persoane, ca subiecte de drept civil;
- prevederile cuprinse în art. 2, alin. 2 din Codul civil care stabilește „statutul” Codului civil, ca ansamblu de reguli reprezentând „dreptul comun” în raport cu alte reglementări din domeniile la care se referă litera sau spiritul dispozițiilor acestuia;

¹ Publicată în M.Of. nr. 511 din 24.07.2009, versiune consolidată la data de 15.02.2022, numită în continuare Codul civil.

² A se vedea Nicolae, M., 2015, *Unificarea dreptului obligațiilor civile și comerciale*, București, Editura Universul Juridic, p. 203-266 și doctrina acolo citat care tratează în *extenso* distincția dintre obligațiile civile și cele comerciale în sistemul dualist al Codului civil de la 1886 și al Codului de comerț din 1887, precum și regimul unitar al obligațiilor în sistemul noului Cod civil. A se vedea totodată și Piperea, G. *Concepția monistă a noului Cod civil: intenția și realitatea*, Revista română de dreptul afacerilor, nr. 6/2011, accesibilă pe www.idrept; Piperea, G. *Dreptul civil comercial – specie a dreptului civil*, Curierul judiciar, nr. 7-8/2011; Piperea, G. *Profesionistul și întreprinderea sa*, Curierul Judiciar, nr. 1/2012, p. 19-25; Diamant, B. *Unificarea și Noul Cod civil (NCC)*, Revista de Drept Comercial nr. 1/2013; Gheorghiu, A., *Comercialitatea în condițiile noului Cod civil*, Revista de drept comercial nr. 11/2011; Angheni, S. *Dreptul comercial – între tradiționalism și modernism*, Curierul Judiciar, nr. 9/2010, p. 483-486.

³ A se vedea Turcu, I., *Noul Cod civil. Pe cine incomodează existența dreptului comercial?* <http://www.juridice.ro/165692/noul-cod-civil-pe-cine-incomodeaza-existenta-dreptului-comercial.html>, accesată la 03.08.2017 și Turcu, I., *Prohodul Dreptului Comercial Roman?* <https://www.juridice.ro/156329/prohodul-dreptului-comercial-roman.html>, accesat la 13.09.2017 precum și Piperea, G., 2017, *Se prefigurează un Cod comercial european*, <https://www.juridice.ro/525273/se-prefigureaza-un-cod-comercial-european.html>, accesat la 15.02.2022.

- prevederile art. 3, alin. 1 din Codul civil care includ expres în sfera de aplicare a acestuia raporturile dintre profesioniști, precum și raporturile dintre aceștia și orice alte subiecte de drept civil, prin trimitere la art. 3, alin. 2 și alin. 3 ale aceluiași cod.

Art. 3, alin. 2 și alin. 3 din Codul civil definește noțiunea de „*profesionist*” și cea de „*întreprindere*” după cum urmează: „profesioniști sunt considerați toți cei care exploatează o întreprindere”, iar exploatarea unei întreprinderi, desemnează „exercitarea sistematică, de către una sau mai multe persoane, a unei activități organizate ce constă în producerea, administrarea ori înstrăinarea de bunuri sau în prestarea de servicii, indiferent dacă are sau nu un scop lucrativ.”⁴ Legea nr. 71/2011⁵ pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, prevede la art. 8, alin. 1, categoriile care intră în compunerea noțiunii de „*profesionist*”, definită la art. 3, alin. 2 din Codul civil și anume: comerciantul, întreprinzătorul, operatorul economic, precum și orice alte persoane autorizate să desfășoare activități economice sau profesionale, astfel cum aceste noțiuni sunt prevăzute de lege, la data intrării în vigoare a Codului civil. Mai mult, alin. 8, alin. 2 din Legea nr. 71/2011 prevede înlocuirea, în toate actele normative în vigoare, a expresiilor *acte de comerț*, respectiv *fapte de comerț* cu expresiile *activități de producție, comerț sau prestări de servicii*.

Doctrina⁶, precum și alte reglementări, alături de Codul civil, definesc noțiunea de „*profesionist*” și pe aceea de „*întreprindere*”, iar

⁴ Comentariu în *extenso* la capitolele 1-3 ale Codului civil a se vedea în Baias, F., Chelaru E., Constantinescu R., Macovei I., 2012, *Noul cod civil. Comentariu pe articole*, București, Editura C.H. Beck, p. 3-5.

⁵ Publicată în M.Of. nr. 409 din 10.06.2011, versiune consolidată la data de la data de 15.02.2022, numită în continuare Legea nr. 71/2011.

⁶ Cu privire la conceptul de „profesionist” și la cel de „întreprindere” a se vedea Piperea, G., 2012a, *op.cit.*, p. 31-41; Popa, C., 2011, *Noțiunile de comerciant și de profesionist în noua legislație civilă*, <http://www.juridice.ro/171500/notiunile-de-comerciant-si-de-profesionist-in-noua-legislatie-civila.html>, accesat la 15.02.2022; Turcu, I., Botina, M.,

dintre ultimele indicăm următoarele acte normative despre care vom face vorbire, *in extenso*, și în prezentul studiu:

(i) Legea nr. 72/2013 privind măsurile pentru combaterea întârzierii în executarea obligațiilor de plată a unor sume de bani rezultând din contracte încheiate între profesioniști și între aceștia și autorități contractante,⁷ definește la art. 2, pct.2 noțiunea de *profesionist*, ca fiind, orice persoană fizică sau juridică care exploatează o întreprindere cu scop lucrativ.

(ii) Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale,⁸ definește la art. 3, lit. a, *activitatea economică*, ca activitatea cu scop lucrativ, constând în producerea, administrarea ori înstrăinarea de bunuri sau în prestarea de servicii, iar *întreprinderea economică* este definită de art. 3, lit. f, ca fiind, aceea activitate economică desfășurată în mod organizat, permanent și sistematic, combinând resurse financiare, forța de muncă, materii prime, mijloace logistice și informație, pe riscul întreprinzătorului, în cazurile și în condițiile prevăzute de lege.

Având ca fundament conceptul de „*profesionist*” și pe cel de „*întreprindere*” cu natură economică, s-a metamorfozat însuși dreptul comercial tradițional în *dreptul afacerilor întreprinderii*⁹ și în *dreptul contractelor profesioniștilor*.¹⁰

op.cit., p. 1-4; Cătană, R. 2013, *Drept comercial în power-point*, București, Editura Universul Juridic, p. 32-35.

⁷ Publicată în M.Of. nr. 182 din 02.08.2013, numită în continuare Legea nr. 72/2013.

⁸ Publicată în M.Of. nr. 328 din 25.04.2008, ultima modificare fiind prin Legea nr. 182/2016, publicată în M.Of. nr. 828 din 19.10.2016, versiune consolidată la data de la data de 15.02.2022, numită în continuare O.U.G. nr. 44/2008.

⁹ Numit astfel în Turcu, I., Botina, M., 2013, *Dreptul afacerilor întreprinderii. Vol. I, Praxis*, București, Editura C.H. Beck.

¹⁰ Numit astfel în Piperea, G., 2012a, *Drept comercial. Întreprinderea*, București, Editura C.H. Beck.